

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.;
rândul cu litere garmond.

Universitatea săsească.

Din vechea fortăreață a universității săsești, — fostul parlament al privilegiaților stăpâni ai fostului fundus regius, — s'a ales acum o corporațiune chivernisitoare de avere, menită a promova exclusiv scopuri culturale. I s'au lăsat însă formele vechi exterioare: se aleg deputați, iar în fruntea ei stă *Comes Saxonum*, titlu acordat din vremuri comitelui suprem al comitatului Sibiului.

Dar și în noua sa sferă de competență, atât de restrânsă, această corporațiune are destul de mare însemnătate, printrucă areea administrată de ea valorează multe milioane. Astfel acum 4 ani a vândut pădurile sale din valea Lotrului cu 18 milioane, și mai are să exploateze pădurile din valea Sadului, cari nu sunt de mai mică valoare.

Această avere e decretată prin lege ca avere comună a tuturor locuitorilor de pe teritoriu odinioară numit „fundus regius”.

Știut fiind, că pe acest teritoriu majoritatea covârșitoare a locuitorilor o formează Românii, ar urma, ca din venite, în aceeași proporțiune să se promoveze interesele culturale ale Românilor, mai cu seamă dacă mai considerăm și gradul relativ inferior de cultură al Românilor față de ceilalți conlocuitori, mai favorizați de soarte în veacurile trecute.

Cu toate acestea, Românii sunt foarte mașter tractați, printrucă pe lângă subvențiunile cele mari votate cu decenii înaintea aproape exclusiv pentru scopuri culturale săsești, universitatea săsească, când a ajuns la mari venite din vânzarea pădurilor din Valea-Lotrului, din 350 de mii venit anual disponibil a votat pentru instituțiune săsești nu mai puțin decât 210 mii, iar pentru scopuri culturale românești abia

70 de mii, și tot atâta a votat pentru scopuri culturale maghiare, deși locuitori maghiari abia se află pe teritoriul fost săsesc.

Se zice, că guvernul ar fi pretins, ca pentru scopuri maghiare negreșit să se voteze cel puțin atâta, cât se va vota pentru Români.

Nedreptatea aceasta provine din abus de putere, Sașii având majoritatea, iar Maghiarii guvernul, care poate aproba, sau desaproba.

Universitatea săsească e astfel organizată, încât din 20 de cercuri electorale numai chiar în două cercuri au Românii majoritatea, anume: în cercul rural al Sebeșului, și în cercul rural al Orăștiei. Așa apoi firește, față de 18 străini stau izolați cei doi deputați români.

E natural, că acești doi deputați români nu pot face isprăvuri mari, ci trebuie să se mărginească la esercierea de controlă, ceea ce încă li se îngreunează, fiindcă în comisiunile mai importante pregătitoare ei nu sunt aleși.

Cu toate acestea, fac ce pot și deputații noștri, apelând la simțul de echitate al majorității, și ici-colea nu fără rezultat.

În sesiunea anului curent a reprezentanței universității săsești, care a ținut unsprezece zile și s'a încheiat luni, s'au pertractat în bună înțelegere afacerile curente, constatându-se, că subvențiunile acordate eshaurează pe deplin resursele actuale, și venite mai mari abia se pot aștepta atunci, când va succeda a se exploata vastele păduri din Valea Sadului. Totuși deputații români, conșcii de datoriința lor, au turburat încâtva liniștea idilică a sfârșitului sesiunii.

Văzând anume, că de astădată șade în scaunul rezervat deputatului orașului Orăștie dl Simon Ferecz, directorul gimnasiului reformat din Orăștie, cum ar fi fost să nu-și aducă ei aminte de purtarea acestui gim-

nasiu în chestia catehizării elevilor români dela acest gimnaziu?

Căci acest gimnaziu are dela universitatea săsească o subvenție anuală de 30 de mii de coroane!

Să scoală deci deputatul nostru, dl *Dr. Liviu Lemény* și în numele său, precum și al colegului său dl *Dr. Aurel Vlad*, face propunerea pe care o publicăm mai la vale în-treagă.

Președintele universității, surprins și devenit nervos, a cercat să întrerupă pe orator, afirmând, că propunerea nu e discutabilă; totuși propunătorul a susținut-o și a înaintat-o în scris, firește, în românește, la birou.

S'a născut o discuție destul de interesantă asupra ei.

Mai întâi cel cu musca pe căciulă, dl deputat și director gimnazial Simon Ferecz, nu poate nega faptul atât de gravaminos, nici nu-l scuză măcar; se provoacă însă la legile lor și la afirmativele tratative de aplanare.

Această scuză sarbedă și reflexiunile energice pline de justă indignare ale propunătorului *Dr. Lemény* au avut însă efectul de a scoate din rezervă pe deputații sași. Astfel valorosul lor bărbat, *Dr. Carol Wolf*, luând cuvântul a declarat, că i pare rău, că nu poate primi propunerea românească, fiind că e vorba de o subvențiune definitivă și irevocabilă. Dar accentuează cu glas apăsător, că nici un filer nu ar fi votat pentru acel gimnaziu, dacă ar fi știut, că așa se va purta.

Această declarație a fost primită cu consimțământul tuturor, firește, afară de dl Simon Ferecz, care zău, că nu se simțea bine.

Încă doi deputați sași, domnii *Carol Bock* și *Albert Dörr* și-au exprimat indignarea, ba dl Dörr a voit să facă chiar propunere în scris, dând expresiune indignațiunii universității săsești, dar nervosul prezi-

dent nu a admis propunerea dlui *Dörr*.

Atitudinea prea-prea autocratică a dlui comite a fost remarcată chiar și din parte săsească, și a fost luată sub justă critică.

Propunerea Românilor a fost astfel delăturată, fără a fi pusă la vot. Totuși credem, că acțiunea deputaților noștri nu a fost zădărnice, și pare că aici s'ar putea folosi frasa despre așa numitul *succes moral*, cu care suntem în vremurile acestea siliți adeseori a ne mulțami și uneori și cu acela fără drept.

Iată acum propunerea. E următoarea:

Propunere.

Considerând, că la gimnaziul reformat din Orăștie, numit „Kun-kollegium”, în timpul din urmă tinerii români aparținători religiunilor gr.-or. și gr.-cat. numai atunci sunt primiți, dacă produc dela părinții lor revers, că se învoiesc, ca studiul religiunii să li se predea în limba maghiară și prin aceasta li se face imposibil a cerceta acel gimnaziu, chiar și din cauză, că nu se află cateheți, cari ar putea propune religiunea lor în limba maghiară;

Considerând, că universitatea săsească are menirea exclusivă de a sprijini cultivarea tuturor locuitorilor de pe fostul teritoriu „fundus regius”;

Considerând, că procedura mai sus amintită a gimnaziului reformat din Orăștie stă în apertă contradicție cu legile statului și cu autonomia celor două confesiuni române din patrie, precum și cu procedura observată la institutele de învățământ ale statului, fiind unică în țara întreagă, și că totodată ea periclitează în mod eclatant interesele culturale ale locuitorilor români, deci a părții covârșitoare a proprietarilor averii universității săsești, din ale cărei venite este împărțit și numitul gimnaziu cu o subvențiune foarte considerabilă:

FOIȘOARĂ.

Statutele

fundului general de ajutorare în caz de moarte din protopresbiteratul gr. or. român al Agnitei.

§. 1. Preoții și învățătorii gr. or. români din protopresbiteratul Agnitei, activi, resignați ori pensionați, eventual și soțiile lor, precum și cantorii și alți parohieni fruntași ai comunelor noastre bisericești se însoțesc împreună spre a forma prin cotizațiuni statutare un „Fond comun de ajutorare tractual”.

În această însoțire se primesc și membri externi, din alte protopresbiterate ale arhidiecezei noastre, dacă împlinesc condițiunea cuprinsă în alinea penultimă a §-lui 10 din Statutele prezente.

§. 2. Însoțirea are de scop, ca din fondul creat și susținut de ea și alimentat prin eventuale dăruiri benevole sau prin venitele ce vor rezulta dela intruniri publice, să se distribue ajutoare în bani la cazul de moarte a membrilor săi, ca să li se poată face înmormântare cinstită și corăspunzătoare poziției, ce au ocupat fiind în viață.

§. 3. Fondul se administrează în Agnita de protopresbiteratul tractual după vremuri.

Ca organ de control se institue un comitet de 6 membri, aleși de adunarea generală pe câte un period de 3 ani. Ei pot fi și realeși. Oficiul lor, ca și al protopresbiterului, e deocamdată onorific. Când însă starea fondului va permite, li se vor putea vota remunerațiuni anuale potrivite.

Președintele comitetului și al adunării generale e protopresbiterul tractual, eventual substitutul său legal.

Protopresbiterul și cu membrii comitetului de control iau asupra lor în mod solidar răspunderea morală și materială cu privire la daunele ce ar rezulta din administrarea greșită a fondului.

Comitetul se chiamă la ședință de câte ori cere trebuință, de regulă odată pe an, și anume înainte de ținerea adunării generale.

Intrunindu-se 4 membri din comitet la ședință, ori chemați, ori din propriul îndemn, au dreptul să controleze cărțile și administrarea fondului, și când eventual ar constată, că interesele însoțirii sunt primejduite, să convoace îndată o adunare generală extraordinară.

§. 4 În fiecare an, la timp potrivit cu împrejurările, ori și deodată cu conferința preotească sau învățătorescă, se va ținea adunarea generală ordinară, la care vor fi invitați, prin concernentele oficii parohiale, toți membrii însoțirii, cu 14 zile înainte de ziua fixată, pentru examinarea socotelilor, darea absoluturului, alegerea

membrilor în comitet pe un nou period, eventual întregirea locurilor devenite vacante pe restul periodului, și deciderea asupra propunerilor comitetului, ori a membrilor însoțirii, privitoare la promovarea intereselor materiale și morale ale însoțirii.

Deciziunile se aduc cu majoritate de voturi a membrilor prezenți, prin votare nominală. La cererea unei treimi (1/3) a membrilor prezenți, se va ordona votare secretă. Tot prin votare secretă se fac și alegerile membrilor în comitet.

Chestiuni străine de obiect nu pot fi puse în discuțiune.

Protocolul cu deciziunile adunării generale, subscris de președinte, notar și doi verificatori și cu un Estras sumaric al rațiociniului anual, se va înainta prin raport special Venerabilului Consistor arhidiecezan ca for de reviziune.

§. 5. Eventuale iregularități făcute de membrii comitetului sau de alte persoane cu ingerință în afacerile însoțirii, în detrimentul membrilor ei, sau în dauna fondului, formează caz de disciplinare, care se va introduce și purta pe calea procedurii bisericești prin autoritățile competente, și numai în cazuri estraordinare, ca ultim remediu și cu învoirea acestora se va recurge la forurile civile.

§. 6. Primirea de membru al „Insoțirii” o face protopresbiterul tractual cu comitetul de control pe temeiul unei cereri în scris, contrasignată și de oficiul parohial

concernent, în care petentul declară, că cu noaște dispozițiunile statutare și se obligă a se conforma aceluia.

La cererea de primire se aclude și taxa fundamentală de prescrișă.

Solvind prima taxă anuală, fiecare membru capătă un libel de legitimare, în care se induc toate taxele și cotizațiunile solvite.

§. 7. Ajutorul ce compete erezilor legali după membrul răposat, este a se folosi în prima linie spre scopul indicat în Statute, anume pentru acoperirea speselor de înmormântare, ridicarea la mormânt a unei cruci ca monument pentru eternizarea memoriei defunctului, și altele.

§. 8. Purtătorul oficiului parohial din localitate are nu numai dreptul, ci și datoriința să supravegheze exacta îndeplinire a dispozițiunilor cuprinse în §. 7; ear în lipsa erezilor legali direcți și anume: soț, copii și nepoți de copii, va încasa el însuși ajutorul și va grijii de cele trebuincioase la înmormântare, având să dea socoteală documentată la oficiul protopresbiteral despre speșele făcute, cel mult în decurs de 8 zile dela datul înmormântării. Eventualul prisos va întă, pe jumătate în fondul bisericești de care s'a ținut membrul răposat până a fost în viață, ear cealaltă jumătate se va restitui Fondului comun de ajutorare tractual în Agnita.

(Va urma)

subscrierii nu putem fi învoiați, ca din avere noastră să fie împărțită o atare instituțiune culturală, care în mod umilitor desconsideră cele mai elementare drepturi culturale și profesionale ale poporului român.

Propunem deci:

Licvidarea subvențiunii votate pentru gimnaziul reformat din Orăștie să se țină în suspens până atunci, până când numitul gimnaziu nu va sista pucerderea sa gravaminosă și nu va reveni la procedura de mai înainte, când i s'a votat subvențiunea.

Dr. Liviu Lemény. Dr. Aurel Vlad.

"Tribuna" desaprobată.

Fruntașii români din comitatul Aradului au ținut Vineri o adunare în Arad, în care au luat poziție energetică în contra "Tribunei" și au desaprobat nesocotitele ei atacuri îndreptate în contra conducătorilor partidului național român din comitatul Aradului. Adunarea a luat cu regrete la cunoștință demisiunea presidentului Dr. Stefan C. Pop, a vicepresidentului Vasile Goldiș și a membrilor din comitet Dr. Marșieu, Dr. Iancu și Dr. Crișan; alt comitet în locul celui demisionat nu a ales. Vom da în numărul viitor soluțiunile votate din partea acestei adunări.

Din protopresbiterate.

Conferență preoțească-învățătorescă din tractul Iliia.

În 9/22 Sept. s'a ținut în tractul nostru Iliia, conferența preoțească în care s'a discutat o mulțime de obiecte, toate de mare însemnătate, despre a cărei decurs s'a făcut deja raport în "Teleg. Român". Iar în 8 și 9 Oct. v. s'a ținut conferența învățătorescă, în care asemenea s'a pertractat cu demnitate obiectele dela ordinea zilei.

Și iată-ne că în 20 Octomvrie suntem convocati, preoții și învățătorii din acest tract, la o nouă conferență mixtă, pe ziua de 3/16 Nov.

Obiectele erau: 1. Comunicarea unor circulare ale Preaven. Consist. luarea de concluse conform circulare și 2. conferenții.

Conferența conform programei se deschide la 10 ore a. m., lipsiau doi preoți și un singur învățător, toți trei soușați.

În cuvântul de deschidere zelosul și prea iubitul nostru protopresbiter Zevedeu Murășan zice între altele: "Dorul și dragostea de înaintare și fericire a poporului nostru m'a făcut, că încă odată în anul acesta să vă convoc, să ne întrunim într-o conferență și încă preoțească-învățătorescă, căci la o altă avem să lucrăm spre luminarea, deșteptarea și prosperarea poporului nostru din acest tract, poate cel mai neglijat în arhidieceză."

Și precum se va vedea din cele următoare concluse luate în conferența noastră din această zi, au să aducă cele mai rodnice și binecuvântate rezultate.

Ni se comunică mai multe circulare de ale Preav. Consistor Arh. și apoi pe baza acelor și conform propunerii onor. domn protopresbiter se decide:

1. Fiindcă în tractul Iliia, ba aproape în tot ținutul acesta, pomăritul este ramul principal al existenței populației, care e aproape curat românesc, dar cu toate acestea nici la o școală confesională nu este grădina de pomărit, încă acum imediat să se înființeze grădini de pomărit pe lângă fiecare școală.

Se îndatorează preoțimea a îngriji de locul necesar, de îngrădire etc. iar învățătorilor li se atrage atențiunea a-și da toată silința și a-și pune toată puterea în cultivarea acelor, prin ce și însuși tinerețea se nobilitează.

Protopresbiterul comunică totodată, că la visitațiunile din primăvară, unde nu va afla grădina din chestiune bine îngrijită și bine cultivată, va proceda față de neglijent fără nici o cruțare. Dar crede și sperază, că nu i se va da o astfel de ocaziune.

2. Fiind în acest ținut încuibată în mod înspăimântător beția, avortarea și alte păcate, se decide: În toate Duminicile din postul Crăciunului și al Sfințelor Paști pe

lângă catehizație pentru adulți să se țină prelegeri și discuțiuni privitoare la abateră poporației dela acele vicii de o parte, iar de alta prelegeri de cuprins cultural-economic. Să se țină și cu elevii de școală dela școlile noastre 2-3 producțiuni, că așa în tot chipul să arătăm, că școlile noastre sunt superioare școlilor de stat ori comunale. Să documentăm poporul, că jertfele ce le face pentru susținerea școlii confesionale sunt spre binele și fericirea noastră și a fiilor noștri și nu sunt numai poveri fără fructe și fără rost.

Să se valideze și învățătorii noștri și să vadă și să se convingă poporul, că o deosebire este între un învățător de stat ori comunal, și unul de al său, când oel comunal ori de stat nici nu e român, și nici nu știe românește, cum sunt casuri pe aici, și nici o atingere n'are cu poporul, deci nici nu-l doare de necazurile și suferințele lui.

Despre aceste toate oficiile parohiale am a raporta până în Maiu al fiecărui an oficiului protopopos.

3. Fiind recunoscut, că cele mai binefăcătoare reuniuni sunt ezi "Reuniunile de înmormântare". Presidiul prezintă un proiect de statute pentru înființarea unei reuniuni de înmormântare sub numele de "Reuniunea de înmormântare din protopresbiteratul român gr. or. al Iliiei". pe care conferența în unanimitate și cu însuflețire le primește en bloc, însări-nându-se biroul cu înaintarea lor la locurile competente spre întărire. Această reuniune făcută pe baza statulelor reuniunilor săsești, cari toate în timp de 10 ani au ajuns la capital de câte 50.000 cor., pe lângă ajutoarele date în casuri de moarte, va fi o binecuvântare și fericire pentru acest tract, și o recunoștință și mulțumită pentru inițiatorul ei.

4. Fiindcă în acest tract mai multe școli au fost închise în timpul din urmă și astfel tinerețea noastră a fost uneori lipsită total de învățătură și luminare, fiind crescută în sălbătăcie și neștiință, dar nu numai aceasta, ci și toată ocazaltă tinerețe are lipsă de o organizare, de a regula în convenirile și petrecerile ei, presidiul în privința aceasta prezintă un regulament, care se predă unei comisii de trei, Ioan Budoiu, Longhin Popa și Const. Popoviciu spre studiere, având a veni cu propunere concretă la proxima conferență.

Pe lângă acestea o mulțime de îndrumări și statuti ni s'au dat din partea șefului nostru la purtarea în regulă a oficiului nostru și la alte chestiuni tăietoare în sfera noastră de activitate.

Erau trecute deja 2 ore când onor. presidiu ne zice, să fie destule acm acestea, să le îndeplinim numai pe toate cu cea mai mare dragoste și zel pentru binele poporului nostru, care este și al nostru indirect, ca văzând poporul truda și osteneala ce o punem pentru binele lui, văzând pildele ce i le dăm și faptele făcute tot în favorul lui, să ne urmeze pe căile bune și fericitoare. Atrage atențiunea tuturor la împlinirea cu sfințenie a datorinței în acestea timpuri grele și ispititoare. Și cu acestea la orele 2 1/4 p. m. declară conferența de închisă.

Țin să amintesc puțin și de circularul Preav. Cons. mitropolitan privitor la organizarea preoțimii gr. or. proiectată de ziarul "Revista Preoților". Acela s'a luat spre știință și conformare de toți preoții, chiar și preotul Traian Motora a declarat, că nici dânsul nu va sprijini o astfel de organizare, care nu e în cadrele statului organic și sub conducerea organelor superioare și competente bisericesti.

După acestea ne-am întrunit la o masă comună, cum nu a mai fost în Iliia, și aici parohul Octavian Albani închină în sănătatea șefului tractului nostru zicând cam următoarele: "Prea iubite și prea demne de șef! Stăm umiți și frapați de lucrările dtele, de duhul de organizare și de conducere ce îl ai. Cu faptele onordtale, cu exemplele, cu încurajarea și îmbărbătarea dtele ne-ai scos din amorțea, ne ridici la viață și ne dai însuflețire. În urma on. dtele în toate comunele din tract, 46 la număr, sfaturile înțelepte, cuvintele dulci și îmbărbătătoare și pătrunzătoare au aprins făclia deșteptării în tot poporul. Tactul și unde e de lipsă severitatea și asigurată stima, recunoștința și iubirea nețărnută a populației. De o astfel de iubire te asigurăm și noi preoțimea și învățătorimea din tract și-ți declarăm, că te urmăm cu drag, fiindcă te cunoaștem de cârmaciul adevărat și destoinic. La mulți ani fericiti!"

Era spre inserate, când ne-am depărțat toți cu dorul de a ne întruni iarăși cât de des sub conducerea iubitelui nostru șef.

Protopresbiter
not. al conf.

Dela sate.

Sfințirea bisericii din Urezi-Galați și a școlii din Fizești.

— Raport special. —

De o vreme încoace în adunările oficiale ale preoților, ca și în alte conveniri ale lor, nu este obiect să se discute cu mai multă predilecție, ca religiozitatea poporului nostru. Importanța recunoscută a acestui obiect agită mult spiritele și nu numai preoții, ci și o seamă dintre intelectualii noștri, cu mai multă sau mai puțină pricepere, caută să-și spuie cuvântul în chestia, dacă poporul nostru a sporit sau a scăzut în credința sa religioasă?

Chestiunea fiind discutată de mulți, e firesc ca și părerile să fie diferite. Unii susțin cu toată tărie, că credința religioasă a poporului nostru azi a încetat de a mai face minuni; azi ea, în caz de lipsă nu ar mai putea avea din rândurile noastre atâta mucenici, cum a avut în trecut. De sigur o părere greșită aceasta, și ea este propoveduită mai ales de aceia dintre preoții noștri, cari, după cuvintele părintelui G. Rain, nu au pe lângă atestatul de pergament și un atestat psihic de maturitate. În activitatea pastorală a acestora rezultate nu se pot vedea, și propoveduirea părerii greșite, că credința poporului a slăbit, că poporul nu e așa de ascultător și cu tragere de inimă către cele sfinte cum a fost în trecut, e un bun mijloc pentru ascunderea nevredniciei și inerției lor păcătoase în fața lumii ușor crezătoare.

O altă părere, și aceasta este a preoților mai calmi, cu mai mult scaun la judecată și cu mai multă greutate la cuvânt, este aceea, că poporul nostru, abstragând dela pătura lui "cultă" este tot așa de religios ca și în trecut, și credința lui, puindu-se la probă și ezi, mai face adevărate minuni.

Preoții harnici și conștii de datorințele lor ne trebuie, și în calea dezvoltării noastre nici o putere omenească nu ne poate opri. În trecut am avut o viață de "sate și preoți" și multă vreme va trebui ca tot această viață să o avem. A târnă dela vrednicia preoților și a dascălilor noștri, ca această viață cu timpul să se schimbe în viață de "sate, orașe și preoți". Nu voi să contest prin aceasta dreptul de ingerință a elementului mirean în conducerea poporului nostru, și nu cer mai ales o hegemonie clericală în viața noastră de români, ci sfim numai, că ori la sate ori la orașe am trăi, numai și numai prin biserică putem să trăim, și ea și în trecut, așa și în viitor statul preoțesc în conducerea noastră va trebui să aibă un rol de frunte. O rumpere brusă cu trecutul, în care ne sunt așezate și înrădăcinate toate garanțiile existenței noastre în viitor, ne-ar aduce negreșit pagube necalculabile.

Să căutăm deci a ne întări pe toate căile și prin toate mijloacele la sate, să căutăm a premeni răzurile celor dela orașe cu elementele sănătoase și pline de viață dela sate, și isbânda desăvârșită a noastră și la orașe mult nu va zăbovi.

Unul dintre preoții cu puțină carte, dar cu multă tragere de inimă către credințioșii pe cari îi păstorește, este și părintele Atanasie Daju din Fizești, care într-o scurtă activitate de 4 ani a făcut pentru întărirea credințioșilor săi în cele morale și materiale cele mai mari eforturi. Zidirea bisericii din filia Uez Galați și a școlii confesionale din parohia materă Fizești, să leagă de numele lui. Stăruință de fier a trebuit să aibă acest preot, până ce și-a îndemnat credințioșii să-și deschidă pungile și să jertfească pentru școala românească suma considerabilă de zecemii de coroane, iar pe credințioșii săi puțini la număr din Urez-Galați să-i înduplece a-și zidi o biserică frumoasă și cu mult mai încăpătoare, decât cerea numărul lor.

Cu sfințirea acestor două șezămintele, care a avut loc Luni în 8/21 Nov., ziua sfinților Arhangheli, Exselența Sa Înalt Prea sfințitul nostru Arhiepiscop și Metropolit Ioan a însărcinat pe dl asesor consistorial Lazar Tritan. Duminică, în 7 Novemvrie v. am urcat întovărășiți de 13 elevi din cursul al III-lea teologic cu dl mandatar trenul din Sibiu și am venit să luăm parte la praznicul credințioșilor români din Urez-Galați și a celor din Fizești. Vremea, în contrast cu dispoziția noastră sufletească, era din cale afară urâtă.

Visocele reci cu ninsoarea de afară ne-au lipsit de gustarea tuturor plăcerilor ce o călătorie prin ținuturi atât de bogate în frumuseți salbatice, ca cele pe cari le străbate trenul până la Vințul de Jos și de acolo prin mănoasa vale a Murășului cu apa lină și a Streiului până la Pai.

Vremea urâtă de afară nu ne-a putut strecura în suflete nici cea mai mică turburare. În cea mai bună dispoziție ajungem seara la orele 6 în gara Pai, de unde conduși de părintele Daju în trăsurile ce ni s'au pus la dispoziție, ne îndreptăm spre casa frumoasă și mare a vrednicului avocat Dr. Toma Ienciu. Aici, în locuințele calde și încăpătoare, uităm repede oboseala călătoriei lungi.

La oină ni se servește o masă bogată în variate mâncări și beuturi.

Masa s'a întins până seara târziu oăci tineri noștri teologi rugați din toate părțile, nu încetau să ne delecteze cu cântările lor vesele și armonioase. Falguirea de zăpadă încetase deja afară și o noapte întunecoasă, în care abia două trei stele ca niște mici tăciuni aprinși luminau sfoase din departări nestrăbătute, învăluia orașelul Pai, în care noi de astădată aduserăm atâta viață românească. Pe la 12 ore noaptea și moș Jene ni se scoboară pela gene, și noi în vederea servioiului greu ce ne aștepta în ziua următoare, ne sculăm dela masă și ne grăbim în odăile ce ni s'au pus la dispoziție pentru culcare.

Somnul întăritor ne cuprinde îndată și în noaptea aceea toți am visat de o vreme frumoasă, de o zi cu soare în ocazaltă zi. Bucuria noastră era fără margini, când dimineața vedem, că visul ni se realizase. Pământul era acoperit cu un covor alb de zăpadă, iar cerul îmbrăcat cu cel mai desăvârșit senin. Era o zi de iarnă adevărată, dar cu soare. Plăcerea și entuziasmul nostru era de nedescrie, și clericii în răsăritul soarelui întonesă un cântec religios ca prinos de mulțumire Celui de sus, pentru frumoasa zi cu care ne dăruise.

Pela orele 8 dimineața mai multe trăsurile se înșirau în fața casei dlui T. Ienciu, trăsurile cari aveau să ne ducă în satul învecinat Urez-Galați pentru sfințirea bisericii. Înconjurați de notabilitățile orașului Pai, cari spre lauda lor nu s'au închis de noi, pornim în frunte o trăsură domnului mandatar, trasă de doi cai negri ca păcatul (cari prim-pretorului Török) trecem prin parohia gr. cat. Galați, înveluți de privirea curioasă a bărbatilor și femeilor eșite în grabă pe la porți. Ajunși la hotarul Urezului ni se face o surpriză plăcută.

O ceată de flăcăi spătoși, cu privirile șgere și părul lung și negru, care îi prindea atât de bine, încălecați pe niște cai mărunți, dar iuți ca focul, ne iasă în cale, și unii luând în mijloc trăsura dlui mandatar, iar alții puindu-ni-se în frunte ne duc între buiburi de treasuri până la marginea satului. Aici părintele Daju, înconjurat de mai mulți preoți din jur, veniți anume pentru sfințirea bisericii, în fruntea unui popor numărös venit și din alte sate, bineventează în cuvinte calde pe dl mandatar. Adânc mișcat de primirea caldă ce ni se făcuse, dl asesor Tritan în fața mulțimei, de capetele descoperite mulțimește preoților și poporului adunat și spune, că această primire românească o consideră ca un semn și o imponentă manifestare a dragostei și alipirei poporului din aceste părți către vrednicul și bunul nostru părinte și cap al bisericii, către Exselența Sa Înaltpreașfinitului arhiepiscop și metropolit Ioan. Pocnete de treasuri și strigări nesfârșite de "să trăiescă" au acoperit sfârșitul vorbirii dlui mandatar.

Unii poate de dragostea și de primirea caldă, ce ni-o făcuseră locuitorii din Uez, străinii de față se uită mirati în jurul-le. Mergem apoi la locuința episcopului din parohie, de unde îmbrăcați în sfințite odăjdii și în frunte o coriști din semănal nostru Arhiepiscop în sunetele clopotelor și a cântărilor "Împărate cerească" și "Bine ești cuvântat Cristoase Dzeul nostru", ne îndreptăm spre biserică, unde o mulțime și mai mare de popor ne aștepta. Se începe slujba preserisă la sfințirea de biserică, se înconjură biserică și se unge cu mir. După a treia înconjurare se face intrarea în lăuntru și slujba se continuă cu multă solemnitate de dl mandatar cu asistență numărösă. La liturgie cântările au fost redte de corul teologilor cu o rară precizie. La priceasnă dl mandatar ese din altar în fața mulțimei, pe care biserică abia o mai poate încăpea, rostește într-o românească aleasă și înțeleasă de toți o instructivă predică.

Arată însemnătatea bisericii pentru noi și spune, cum înaintașii noștri și-au jertfit avutul lor și chiar și viața uneori, pentru a ne-o putea lăsa nouă întregă și nevătămată. Bisericețele de lemn de pe vremuri se strică, se demolează azi și e bine așa, zice dl mandatar, că ori și ce biserică de nou zidită însemnează un însemnat pas de înaintare a noastră, dar spiritul ce domnea în acele biserici să nu se instrăineze, ci să umple și bisericele noastre cele noi. Arată cum înaintașii locuitorilor acestei comune neavând biserică, se duceau să-și facă rugăciunile în

bisericiile altor sate îndepărtate, cu toate că în nemijlocita apropiere erau biserici gr. cat. B. este crz că la Paști unii Urezeni în mersul lor la biserica ort. din Rușor, căzând de pe punte s'au înecat. Din credința părinților să ia pildă și actualii locuitori ai comunei și mai ales acum, când au biserici, să nu fie dumineci și sărbători, în cari ei să nu vie la biserică cu mic cu mare. În marea străinilor un singur liman de mântuire avem noi românii, și acesta este biserica. În biserică învățăm legea strămoșească și toate lucrurile de care în viață avem trebuință. Se mai îndeamnă poporul în această predică, să se ferească, să rămână străin de toate păcatele păgubitoare înaintării lui. Între păcatele de frunte, cari ne opresc în mersul nostru spre înaintare morală și materială, amintește *luxul și beția*. Acestea vicii pârjolesc și înecă ca și focul și apa, de aceea ele trebuie încunjurate.

Lumea îndesată din biserică a ascultat cu cea mai încordată atenție vorbirea dlui mandatar și la sfârșit a retribuit-o cu puternice și sincere strigări de „să trăiască”. La cuvântul apoi dl protopop tractual Dr. C. Popescu și mulțamește dlui mandatar pentru frumoasa și instructiva predică oboseala grea ce a luat-o asupra sa cu venirea în acest colț îndepărtat al arhidieceziei noastre.

După terminarea sfintei liturgii poporul se stropeste cu apă sfințită, se mîrșă și părăsește biserica, mulțumit că i-a fost dat să aibă un așa praznic însemnat.

Terminată sfințirea bisericii, preoții slujitori și un frumos mănunchi de intelectuali de ai noștri și străini din Pui, ne-am urcat în trăsurile cari ne așteptau și pe o vale străntă cu priveliști admirabile, alinați de murmurul unui părau de munte limpede ca cristalul, am luat drumul spre Fizești, unde aveam să sfințim școala cea nouă de acolo. Călăreți în frunte de astădată ne-au fost clericii. Era de toată frumusețea tabloul ce se desfășura. În frunte teologii, călări pe cai împodobii cu brad, mai pe urmă un șir de trăsură înaintând în pasul cailor, iar pe delături oameni voioși, dintre cari cei mai tineri nu pregetau a scoate câte o chiuitură, care însuflețea valea întreagă.

Ajunși în Fizești, mergem în școala spațioasă și modernă, ridicată cu multă trudă de un popor sărac, dar cu mult dor de lumină! Se face sfințirea apei și aici după normele presorise, și școala se stropeste și poporul se botează. Dl mandatar rostește și aici o vorbire pătrunzătoare. Arată și aici popoului cum, veacuri de-a rândul am fost lipsiți de școală și cum a trebuit să stăm ani îndelungați în cea mai deplorabilă iobăgie sufletească, cum eram dornici de învățatură, și cum dorul nostru spre înaintare și lumină i se puneau cele mai neînchipuite pedee.

Chiar și azi prin legi aspre ni se pun bețe în roate. Îndeamnă poporul să uite greutatele avute cu ridicarea școlii, căci ea răsplătește pentru toate jertfele aduse are admirația noastră și binecuvântarea pe care generațiile, ce se vor crește în aceea școală, vor da-o memoriei lor.

După aceasta p. Daju în cuvinte bine simțite se adresează către dl mandatar, îi mulțamește în numele popoului pentru-că a venit să sfințească noua școală, îl roagă ca întorcându-se în Sibiu, să fie interpretul sentimentelor de iubire și venerațiune pe cari poporul din Fizești le nutrește față de Ex. Sa Arhip. și metropol. nostru Ioan și față de sfințenia săi.

Nu pot să nu amintesc aici un incident neplăcut. La sfârșitul slujbei oamenii întrebau cu glas tare de dascalul lor, care din motive pe cari nu le pricepem, a absentat dela prezenciul popoului, din a cărui sudoare trăește. Ba niște oameni mai îndrăzneți, sub cuvânt că nu face în școală absolut nici o izpravă, cereau cu insistență delaturarea lui.

La orele 3 d. a. s'a început banchetul. Laudă se cuvine Dnei preotese din Fizești, pentru mâncările gustoase, pe cari le-a pregătit. N'au lipsit nici toastele. Dl asesor Tritean rostește un toast mai lung pentru Ex. Sa Inalt Preasfințitul nostru Arhip. și metropol. Ioan, care deși ajuns la adânci bătrânețe, cu voință și stăruință unui tânăr de dimineața până seara stă la masa de scris și luoră fără a-și da odihnă, pentru înaintarea bisericii și cu ea a neamului nostru.

Rostește toast frumos apoi pentru Dl mandatar protopopul tractului Dr. C. Popescu. Mai toastează, cel ce scrie acest raport, pentru protopopul; pretorele cercului Pui dl Berossényi, se simte fericit, că a putut asista la o sărbătoare culturală așa de frumoasă, preotul Făroași din Băești pentru clericii, preotul P. Armean pentru străini dela banchet, în special pentru prim pretoral și pretoral din Pui, teologul A. Pop pentru dame, G. Comșa pentru harnicul avocat Dr. Ienciu, Dr. Ienciu toas-

tează pentru părintele Daju, arătându-l ca pe un vrednic conducător al popoului din Fizești și Urez Galați.

Mai vorbesc apoi advocații Pop și Vasina. Șirul toastelor îl încheie p. Daju, care golește paharul în sănătatea tuturor celor dela banchet. La orele 7 seara s'a început concertul. Aici țin să zic numai atât, că toate cântările din programul cam lung al concertului au fost executate cu multă precizie. Tinerii noștri teologi — considerând oboseala călătoriei lungi și a multelor cântări dela sfințirea bisericii și a școlii, s'au întrecut pe sine. Au și încasat aplauze și laude nu numai dela ai noștri, ci și dela străini. Aceștia nu mai conțineau cu aducerea de laude seminarului nostru, care și în direcția aceasta crește pe fitorii preoți. După concert s'a început dansul, care s'a întins până târziu.

Aurel Popovici.

NOUȚĂȚI.

Pentru fondul cultural. Domnul Dr. Gheorghe Moroianu, originar din Săcele, consul al României, a trimis pe seama fondului cultural arhidiecezan suma de 40 coroane, ca cotizație pentru anul acesta, obligându-se a plăti suma aceasta în fiecare an, iar când împrejurările îi vor permite, chiar să mărească această cotizație. Suntem datori, — scrie distinsul nostru compatriot într-o scrisoare particulară, — să ne supunem la o așa nobilă contribuție și noi foștii fii sufletești ai Arhidieceziei transilvane, cari am fost siliți să trecem munții spre a ne asigura acolo existența prin muncă cinstită. Bine ar fi, ca toți Ardelenii trecuți în țară să considere ca o înaltă datorie către neam asemenea sacrificii modeste, contribuind după puteri, cu dragă inimă, pentru cultura și lumina celor rămași la vatra strămoșească. Dacă toți ar da, cât de puțin, ce mult s'ar aduna!.. Dorim să vedem și pe alții din țară, imitând fapta dlui Moroianu.

Pentru inundați. La ministrul de interne au intrat pe sama inundațiilor din Banat și în deosebi pentru cei din Caraș-Severin, până astăzi, suma de 401 621 coroane.

Dela comitat. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și subcomisiunile ei țin ședință lunară în 9 Decembrie n. la orele 3 d. a. în sala mică de ședințe a casei comitatense.

Conferență în Suceava. Duminecă în 11 Decembrie va ține dl Dr. Sextil Pușcariu în Suceava o conferență cu subiect din istoria literaturii române. Conferența este organizată de comitetul cursurilor universitare populare din Bucovina.

Moștenitorul de tron al Sârbiei, principele Alexandru, va veni înainte de Crăciun la Viena, unde suveranul nostru îl va primi în audiență particulară. Principele Alexandru cu această ocazie va mulțami bătrânului monarh pentru simpatiile dovedite în decursul boalei, de care a suferit.

Primejdia Șimleului. Orașul Șimleu este aproape zilnic cuprins de spaimă: o bandă de incendiar, bine organizată, operează de câțiva timp când într-o parte, când într-alta a orașului, uneori chiar în mai multe locuri deodată. Au fost aprinse olăi, coperișe de case, grajduri ș. a., mai ales clădirile și averile oamenilor săraci.

Magnat care iubește munca. Contele Bethlen Pál, doctor în drepturi, deputat dietal, a deschis cancelarie advocațională în Budapesta. E primul cas, ca un magnat maghiar îmbrățișează o carieră obositoare și legată de — muncă zilnică.

Curs de cântări bisericești în Brad. Domnul Mihail Stoia, preot și instructor de cântări la gimnaziul din Brad, deschide și în anul acesta un curs de cântări bisericești în Brad, care se începe la 1 Dec. și se termină la 30 Aprilie. Feciorii de țaran talentați, cari doresc a se face cântăreți de strană, vor fi instruiți gratuit. Avis special în parohii nu se face.

Ultima țigară. Stefan Havilla, calfă de tapițer într-un oraș din Ungaria, venind seara acasă amețit rău de beutură, s'a culcat cu țigara aprinsă. A adormit îndată, iar hainele de pat au luat foc. Omul s'a trezit din somn, însă n'a mai putut eși din odaie, ci împletocindu-se în picioare a căzut. Dimineața a fost scos din fumul gros al odăii și dus la spital, unde îndată a și murit.

In amintirea lui Tolstoi. La șezătoarea literară săptămânală din 4 Decembrie a Logii „Andrei Șaguna”, dl profesor Dr. Nic. Bălan a ținut o conferență despre marele geniu al omînitii Leo Tolstoi. Dl Dr. Bălan arată, cum acest om mare în viața lui aventuroasă n'a putut găsi nicădere adevărată ferioare, decât în credință. În linii largi redă icoana acestui stăpânitor al gândirii, începând dela anii lui de studiu până la moartea lui. Conferența dlui Dr. Bălan a fost ascultată cu evlavie și atenție până la sfârșit. După conferență urmează unele declamări și unele ceteri din Tolstoi, cari încheie programul acestei șezători, adus ca prinos memoriei nobilului țaran cu figura de apostol din Iasnaia-Poliana.

O sectă împotriva căsătoriei. Ziare din Boemia vestesc, că în apropiere de Hohenau s'a format o nouă sectă. Membrii acestei secte se rețin dela orice beutură spirtoasă, nu fumează deloc, se fereșc de sexual feminin și consideră căsătoria ca păcat. Înturnirile lor se țin în pădurile ținutului amintit.

Mijloc nou de vindecare. O foaia berlineză primește următoarea știre din Petersburg: Un medic de acolo, Dr. Lion, a întreprins cu mare succes în mai mult de o sută de cazuri un mijloc nou în contra epilepsiei. Leacul îl numește *arsenocerebrin*. După tratament de o săptămână se zice, că boala încetează cu desăvârșire chiar și în cazurile cele mai grele. Dr. Lion va ține cât de curând în societatea medicilor din Petersburg o prelegere asupra metodei său de vindecare.

Bănci de școală. Se află de vânzare și se pot căpăta cu prețuri foarte reduse bănci de școală, pături de desemn și podii mai vechi. Informații mai de aproape la economul seminarial.

Fapta robilor. Din Carcov se scrie, că trei condamnați la muncă silnică au omorât cu niște ruzi de fer pe doi grăjitori ai temniții. După aceea li-au luat armele și cheile, și au alergat în curte, unde au omorât pe al treilea grăjitor. Când însă robii erau să sară peste ziduri, au fost la moment împușcați.

Repausul în sărbători. În Anglia, pe care Napoleon cel mare a numit-o țara negustorilor, patronii dau personalului de serviciu un repaus cu mult mai lung decât în alte țări. Funcționarii comerciali și ori ce cafe primesc vacanțe de vară; Sâmbătă după amiază nu se lucrează; la Paști patru zile ține repausul (în Vinerea mare, Sâmbăta și Dumineca și Lunia Paștilor). În anul acesta considerând, că la apuseni Crăciunul cade pe zi de Duminecă, băncile și prăvăliile mai mari vor ține repaus patru zile după olăit, începând de Sâmbăta până inclusive Marți.

Ciocnire de tren. Sâmbăta trecută, în 3 Decembrie, la o haltă aproape de gara dela Feldioara s'a ciocnit un tren de măr-fari cu un tren de persoane. Au derajat mai multe vagoane, s'a rănit ușor o călătoare și doi conductori, iar alte trei persoane din personalul de serviciu au fost greu rănite. Trenul de persoane și-a urmat drumul cu o întârziere de trei ore. Casul se cercetează.

Pe mormântul mamei. Un școlar de 14 ani cu numele Anton Barba, din durere pentru pierderea mamei sale s'a dus zilele acestea la mormântul ei în cimitierul central din Viena și s'a împușcat cu un revolver. Rănit de moarte a fost dus la un spital.

Înainte cu 25 de ani. Pe ușa unui almar din localul redacțiunii ziarului nostru se află scris cu cretă următoarea însemnare: „In 9 Decembrie 1885 a fost zi de vară cu curcubeu”.

Pentru pacea lumii. Baroneasa Berta Suttner, care a obținut un premiu Nobel, va ține în 15 Decembrie o conferență în capitala ungară. Cunoscuta luptătoare pentru pacea lumii va vorbi despre război și pace, și despre ideile sublime ale umanității.

La „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu” au fost primiți următorii membri: Nicolae Borzea, protopresbiter, Ana Borzea n. Halmagiu, soție de prot. (Făgăraș), Liviu Brota, restaurator, Maria Brota n. Morandini, Maria Russu n. Chidu, soție de sergent; Antoniu B. Dezso funcționar. Ana Dezso n. Pünkösdy, Mihail Blocker, Carol Leonhardt, mașinist de tipogr., Paraschiva Părau n. Prașca, Iohana Fleck n. Welder, și Ilie Sărătean, econ. în Roșia-săsașă.

Leacul vestit al profesorului Ehrlich se va pune în vânzare zilele acestea și se va găsi mai în toate farmaciile. Prețul unei doze va fi 12 coroane.

Haeckel. Celebrul profesor dela universitatea din Jena, Ernest Haeckel, acum la vârstă de 80 de ani a ieșit din sinul bisericii protestante. Deși în anul acesta au părăsit biserica protestantă câteva mii de persoane din Berlin, cu toate acestea nu se poate zice, că în Germania ar fi slăbit viața religioasă. Se crede, că ntot pilda lui Haeckel nu va găsi imitatori. În Germania atât împăratul, cât și familia imperială țin cu strictețe și cu iubire la religioasă. Exemplul lor este urmat în cercurile aristocrației. Puterea de organizare a bisericii catolice din Germania este atât de solidă, încât a obținut și numeroase succese politice. Credinșioșii catolici izbutesc să trimită în parlament ul german partidul cel mai numeros din toată împărăția. Dimpotrivă, socialiștii cari au luat lupta cu religia, pe zi ce merge dovedesc rezultate tot mai sărăcioase. Se mai știe apoi, că împăratul german, în viitoarele lupte sociale, voește să se razime pe patriotismul și religioșitatea popoarelor. În astfel de împrejurări lumea nu prea poate înțelege: ce a îndemnat pe bătrânul Haeckel să părăsească biserica?

Pentru săraci. La apelul nostru pentru daruri de împărțit în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri, au intrat următoarele daruri: Excelența Sa Domnul Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, totodată Patronul Reuniunii, 20 cor, membrul onor. Pant. Lucaș, c. g. r. căp. în p., 10 cor., Dr. Ilie Iancu, medic, 5 cor., George Borzea, paroh (Goveș) 3 cor., Nicodim Rusu, pantofar în Marxloh (Germania) și soția sa 4 cor., Dr. Lucian Borcia avocat 5 cor., Ioan Dordea paroh, (Hașeg) și Romul Simu, inv. penz., câte o cor. Lacrimile săraicilor noștri serviescă drept cea mai înaltă recompensă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe creștinești bine plăcute oamenilor și lui Dumnezeu. Sibiu, 5 Decembrie n. 1910. Comitetul Reuniunii școlilor români din Sibiu. Vic. Tordășian president. Stefan Duca notar.

Aviz.

În 13 Decembrie st. n. a. c. la orele 9 a. m. se întrunește în Sibiu adunarea municipală în ședință extraordinară. Membrii români își vor ține consfătuirea obișnuită în aceeași zi la orele 8 dimineața. În localul casei române din Sibiu. E de dorit, ca Românii cari sunt interesați în vre-o chestie din ordinea de zi, să comunice informațiunile lor înaintea prezidentului, secretarului ori altui membru al clubului municipal român; pot lua parte cu vot consultativ și la consfătuiri — în chestiile, cari îi privesc.

Teatru.

Astăzi, Mercuri, „Madame Bonivard” comedie. Măne. Joi, operele „Brüderlein fein” și „Vera Violetta”.

Apel!

Avem onoare a aduce la cunoștința publicului, că însoțirea economică-comercială „Mugurul” în sezonul acesta a luat măsuri pentru a se putea lipsi de agenți generali în afacerile cu altoi de viță; de oarece acești agenți, — un rău necesar până acum, căci costau mult și eram siliți a le da proviziuni din ce în ce mai mari, în detrimentul clientelei, fiind siliți a urca în măsura proviziunilor și prețul produselor pepinierilor noastre, pot fi ușor înlocuiți prin inteligenții noștri dela sate, dându-le acestora ocaziune de a face câștig frumos, fără a avea osteneala mare în schimb. Cu acest prilej ne luăm voce a ruga pe toți domni preoți, învățători, comercianți români etc. din ținuturile ce au să fie replantate cu vii altoite, ca să iee înșiși în mână conscrierea de comande pentru procurarea de altoi. Însoțirea plătește fiecărui agent comunal (preot, învățător, comerciant, jude comunal) care anunță comanda în massă, după efectuarea în regulă a acestor comande 6% proviziune din valoarea brută a comandelor — în bani, sau la dorință în altoi de vie. Tot aceeași proviziune o plătim și pentru mijlocirea comandelor de sămânțe pentru sezonul de primăvară 1911. Informațiuni detașate, precum și listă de prețuri, eventual cărți pentru conscrierea de comande, trimitem la cerere gratis și franco.

„Mugurul”
însoțire economică comercială Elisabetopol
(Erszékétváros) Kisküküllő vármegye.

Nr. 627—1910

[480] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din parohia Dânc, împreună cu postul de cantor se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul învățătoresc împreună cu acest post este de 1000 cor., și anume: 200 cor. prin repartitiune pe popor, 400 cor. ajutor din fondul cultural votat prin rezoluțiunea consistorului arhidiecezan din 30 Sept. 1910 Nr. 11240 Școl. și 400 cor. ajutor ce se va cere dela stat, cuartir în edificiul școlii constatator din două chilii și grădina de un 1/4 jugăr în natură sau în locul ei 20 cor.

Petițiunile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul indicat, notând că la alegere vor fi preferiți cei cu cunoștință muzicală, cari vor putea fi înființați și cor, iar fiindcă alesul va servi totodată și ca cantor, competiții au să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sâmbătoare înainte de alege la biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări și tipic și a se face cunoscuți poporului.

Fizeș-Sân-Petru, 16/29 Nov. 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Unguraș în conțelegere ca comitetul parohial concernent.

Pavel Roșca,
protopop.

Nr. 1010/1910.

[481] 1—3

Concurs.

La postul vacant de învățător dela școala confesională română gr.-or. din **Veneția superioară** se publică concurs cu termen de 15 zile dela datul publicării.

Salarul fundamental din repartitiune 460 cor., 140 cor. arunc după dare 5%, ear 400 cor. dela stat, ce se va esopera cu documentele alesului, cuartir în natură și doi stânjini de lemne (8 m. cub).

Doritorii de a obține acest post au de a-și înainta rugărilor de concurs în sensul regulamentului în timpul sus arătat subsemnatului oficiu și a se prezenta poporului în vre-o Duminecă.

Alesul va avea să conducă tineretul școlar la biserică Dumineca și sâmbătore dând răspunsurile la liturghie precum și la vecernie în presara sâmbătorilor și a Duminecilor, chiar și în feriile de vară.

Cuincuenalele se vor solvi numai după un serviciu de 5 ani în această stațiune.

Făgăraș în 14 Noemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

[482]

1—3

Edict de licitație minuendă.

Comitetul parohial gr.-or. din Porumbacul-superior-răs., comitatul Făgărașului, dă în licitațiune publică minuendă Duminecă în 18 Decemvrie 1910 st. n. repararea scaunului de lemn de stejar al clopoteilor din turnul bisericeii gr.-or.

Licitațiunea se va ținea în edificiul școlii la 2 oare p. m. Prețul strigării 250 cor. Planul și preliminarul aprobat de Preaonor. Consistor arhidiecezan, se poate vedea la oficiul parohial din loc.

Porumbacul-superior-răs. în 2 Decemvrie n.

Vasilie Popianoz, **Ioan Lușu,**
notarul com. prezid. com. par.

Nr. 774/1910.

(470) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala din comuna **Ormindea**, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar fundamental de 1000 cor. din repartitiune.

2. Locuință în natură.

3. Grădina în mărime de 400□.

4. Relut de lemne în sumă de 96 cor. din cassa comună, din care are a se încălzi și sala de învățământ.

5. A treia parte din venitul cantoral.

6. Dela înmormântări, unde va fi poftit 1 cor. de fiecare caz.

Cuincuenalele se vor socoti numai după serviciul neîntrerupt la aceasta școală. Cel ales va fi îndatorat a provea instrucțiunea în cursul de toate zilele și din religie. A instrua pe elevi în cântările bisericesti, ai con-

duce în Duminecile și sâmbătorile de peste an la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice. A ținea o strană de cântăreți. Concurenții cari vor ști să instrueze cor bărbătesc de adulți vor fi preferiți.

Doritori de a ocupa acest post au să-și înainteze în termenul deschis rugărilor, adjuitate conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zandrului în conțelegere cu comitetul parohial. Brad, la 8 Noemvrie 1910.

Vasilie Damian
protopresbiter.

Nr. 880—1910

[476] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională română din **Cetatea-de-baltă**, să publică prin aceasta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. 300 coroane din repartitiune dela popor.
2. 200 coroane ajutor dela Preavenerabilul Consistor arhidiecezan.

3. 500 coroane ajutor de stat, ce se va cere imediat după ocuparea postului.

4. Cuartir, o odaie în edificiul școlii.

5. Un stânjin de lemne de foc și 10 coroane pentru grădina școlară.

6. Cuincuenalele să vor esopera dela stat, după 5 ani de serviciu la această școală.

Cererile de concurs să se înainteze conform normelor în vigoare subsemnatului (u. p. Küküllővár) până la termenul indicat mai sus, concurenții să se presinte în vre-o Duminecă sau sâmbătoare spre a fi cunoscuți de popor, alesul va avea a cânta cu elevii Dumineca și în sâmbători responsurile liturgice, apoi va ținea cathizația cu elevii, cari vor cerceta școala de stat, și școala cu cei de repetiție.

Cetatea-de-baltă, 11 Nov. 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Târnavă.

Nicolae Todoran
protopop.

Câștigul cel mai mare ev. 600,000 M. **Anunț de noroc!** Câștigurile le garantează statul.

Prima tragere la 15 Decemvrie.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marei loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Câșt. principale à
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
"	" 10,000

ș. a. m. d.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Câștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

15 Decemvrie.**Samuel Heckscher senr.**

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. cătră Dl Samuel Heckscher senr Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg à M. 6— (K 7—)
" de jum. à M. 3— (K 3-50)
" un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu coresponde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(409) 13—14

Nr. 12.784 Plen.

(460) 3—3

CONCURS.

In scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe 1911 din **fundațiunea „Andronic”**.

I. Pentru învățăcei de orice meserie.
II. Pentru sodalii deveniți de atari în decursul anului 1910.

III. Pentru sodalii cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se scrie concurs, pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutorare și stipendii să producă:

1. Carte de botez.
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parohul locului despre familia părinților concurentului, ori fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat: câți prunci minorenii sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserie?

Concurenții pot fi numai Români ortodoxi, născuți în arhidieceza Transilvaniei. In special au să dovedească:

I. **Învățăceii:**

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;

b) că au cercetat școala populară, ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contract cu maestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);

d) adevărul dela maestrul despre sporul cel arată în meserie, despre diligența și purtarea morală.

Contractul trebuie acius la cerere în original sau în copie autenticată.

II. **Sodalii:**

a) că au terminat ani de învățacel în anul 1910, ceea ce vor decide prin atestatul autorității industriale (art. de lege XXVII din 1884ș. 67);

b) că au purtare bună și fac spor multămitor, ceea ce vor dovedi ori cu cartea de lucru, ori cu adevărul dela maestrul;

c) ceice vor dovedi, că sunt membrii ai vre-unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi vor fi preferiți.

III. **Sodalii** cari sunt în condițiuni de a deveni măestri:

a) să aibă certificatul de maestrul;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela maestrul la cari au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voește să se așeze ca maestrul, ce fel de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserică și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate consistorului arhidiecezan gr. oriental din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decemvrie 1910 st. v.

Acei concurenți cu studii gimnaziale și reale, cari se vor aplica ca învățăcei la sculptura de lemn, bărdășit și zădărit sau vor fi aplicați deja ca învățăcei, ori ca sodalii în aceste meserii și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor în ateliere mai mari, în cari să poată câștiga praxa recerută vor fi considerați cu ajutoare mai mărișoare.

Cererile neinstruite în regulă și cele făcute după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, 1 Noemvrie 1910.

Consistorul arhidiecezan.**Vite de vie****foarte frumoase și mari!**

Fiecare cultivator de vie, care are lipsă de viță frumoasă, mare și curată, să le privească pe acelea deja acuma în școalele de vierit și să-și acopere trebuințele de acolo de unde cu prețul cel mai efin capătă cea mai bună plantă. Spre privirea locului meu de școală de vierit, afară din cale frumos, cu peste 1/2 milion vite de vie în cele mai deosebite sorte de stroguri de viu și de masă, invitat respectuos proprietarul aceleia,

Simon Nemenz,

posesorul primei școale de vierit din Reichsdorf Nr. 121 posta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 18—

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

maestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [94] 49—52

Telefon 172.

Vinuri excelente!

Telefon Nr. 185.

Excelente vinuri de **Ménes-Magyarád** garantat natural curate, în sticle.

Vin de masă per litru K —70

Schiller " " " " " —60

Risling " " " " " —80

Bacator " " " " " 1—

Vin roșu " " " " " 1—

Muscateil " " " " " 1—

Tokaj de Somorodin per 1/2 litru " 1-40

Inclusive darea de consumație.

La cumpărare mai mare cu prețuri en gross.

Oferez:

Lemne de fag pentru foc, prima tăiate și netăiate.

Leopold Neumann,

Strada Cisnădiei 16, str. Bruckenthal 9.

(127) 19—26